

SPREUKEN

De tong

De kracht van woorden en het belang van een beheerste manier van spreken.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/spreuken/de-tong

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	De macht en het gevaar van woorden	4 min	4
2	Hoogmoed in ons spreken	2 min	6
3	Woorden brengen leven of geweld	2 min	7
4	Geen magische kracht in woorden	4 min	8
5	Gezag en de macht over leven en dood	3 min	11
6	Rechtvaardige woorden voeden de ziel	4 min	13
7	Woorden die verwonden of genezen	3 min	16
8	Bedrog en woorden die brand stichten	2 min	17
9	De tong beteugelen, niet temmen	3 min	19
10	Gesproken kwaad verspreidt zich als vuur	3 min	21
11	Het gevaar van te veel spreken	2 min	22
12	Wijsheid in zwijgen en zelfbeheersing	4 min	23
13	Luisteren voordat je spreekt	4 min	26
14	Te luid spreken om aandacht te trekken	3 min	28

15	Een zachtmoedige en stille geest	5 min	30
16	Tactvol en vriendelijk spreken	2 min	32
17	Leugens en liefde voor de waarheid	3 min	33
18	Roddel en verantwoord terechtwijzen	4 min	35
19	Geheimen bewaren en je niet bemoeien	3 min	37
20	Roddel houdt ruzies brandend	2 min	38
21	Spreken wanneer zwijgen verkeerd is	2 min	40
22	Vleierij als manipulatie	4 min	41
23	De goede vruchten van een beheerste tong	2 min	43
	Om verder te lezen		45

1

De macht en het gevaar van woorden

Het laatste onderwerp dat we in het boek Spreuken willen behandelen, heeft te maken met de verschillende problemen die samenhangen met spreken. Het is verbazingwekkend dat zoiets als woorden, die eigenlijk helemaal geen fysiek bestaan hebben, zoveel schade kunnen aanrichten en zoveel tot stand kunnen brengen. Je kent wel dat oude gezegde van kinderen: ‘Stokken en stenen kunnen mijn botten breken, maar woorden kunnen mij nooit pijn doen.’ Stokken en stenen zijn fysieke voorwerpen die je botten kunnen breken, maar woorden kunnen je wel degelijk pijn doen. Woorden kunnen werkelijk veel kwaad doen, of ze kunnen veel goeds doen. De schade die woorden kunnen aanrichten, is vaak zelfs aanzienlijk verwoestender dan gebroken botten, want die genezen vrij gemakkelijk. De wonden die door woorden worden toegebracht, genezen vaak niet zo gemakkelijk.

De tong is, zoals Salomo ergens in Spreuken zegt, iets zachts, een zacht voorwerp, en toch kan ze het bot zelf breken. Wij zeggen: ‘Stokken en stenen kunnen mijn botten breken’, maar Salomo zei:

Met geduld wordt een leider overgehaald, en een zachte tong kan beenderen breken.

SPREUKEN 25:15

Hij spreekt natuurlijk figuurlijk, maar hij geeft ermee aan dat je heel voorzichtig moet zijn met het hanteren van zo’n tong, zo’n zwaard, ook al is de tong geen hard voorwerp en zijn woorden zelf geen fysieke voorwerpen.

De woorden van Jezus die uit Zijn mond komen, worden in de Schrift vergeleken met een zwaard. In Openbaring 19 zien we Hem afgebeeld terwijl Hij op een wit paard rijdt:

Daarbij komt een scherp, tweesnijdend zwaard uit Zijn mond.

Dat is duidelijk een verwijzing naar Zijn woorden. Zijn Woord wordt met een scherp, tweesnijdend zwaard vergeleken. Dat beeld vinden we in Hebreeën 4 vers 12 en in Efeze 6 vers 17, waar het volgende staat:

En neem de helm van de zaligheid en het zwaard van de Geest,
dat is Gods Woord,

EFEZE 6:17

In Openbaring komt dit zwaard uit Zijn mond, en daarmee treft Hij de volken en verslaat Hij hen met de woorden.

We kunnen in de geschiedenis zien dat het inderdaad het Woord van God is geweest, het gepredikte Evangelie, het gesproken Woord, dat tot nu toe een enorm deel van de wereld heeft veroverd. En dat begon met slechts een paar mensen in Jeruzalem. Nu zijn er meer dan een miljard mensen die zichzelf christen zouden noemen, waarschijnlijk wereldwijd anderhalf miljard die zichzelf christen noemen. Of ze oprecht zijn of niet, is aan God om te beoordelen. Maar het punt hier is dat niets anders dan het Woord van God dat heeft bewerkstelligd.

De islam heeft zich daarentegen ook heel snel verbreid. Dat kwam gedeeltelijk door voortplanting, omdat moslims veel kinderen hebben, maar ook door het zwaard. Het Koninkrijk van God is nooit met het zwaard bevorderd. Ja, er zijn kruistochten en dergelijke geweest, maar die hebben het Koninkrijk van God nooit bevorderd. Het zijn schandelijke dingen waarvan we zouden willen dat ze nooit waren gebeurd. Ze hebben de belangen van Christus nooit bevorderd. Maar de belangen van Christus zijn wereldwijd zonder zulke middelen bevorderd, eenvoudigweg door de kracht van het Woord.

Het vermogen van het Woord om te vernietigen, het vermogen van het Woord om te genezen en leven te brengen, is werkelijk iets verbazingwekkends om over na te denken. Salomo had daar zelf veel over nagedacht, zoals ieder filosofisch ingesteld mens zou doen. Hoe is het mogelijk dat zoveel klanken die uit de mond komen zo'n uitwerking kunnen hebben? Als je die klanken nooit had leren kennen, zouden ze net zo betekenisloos klinken als het getjilp van een vogel of het geblaf van een hond. Dit

zijn klanken die helemaal niets betekenen als je de taal niet kent. Maar als je wel weet wat ze betekenen, hebben ze een enorme uitwerking. Ze kunnen zelfs de koers van je leven veranderen of een einde aan het leven maken, zei Salomo.

2

Hoogmoed in ons spreken

Woorden behoren volgens mij tot de dingen die verband houden met wat wij de hoogmoed van het leven noemen. Er worden vaak hoogmoedige woorden gesproken: opschepperige woorden, leugenachtige woorden. Salomo wijst op veel gebreken in het spreken. Niet allemaal, maar veel daarvan houden rechtstreeks verband met hoogmoed. Iemands woorden zijn vaak iets waar diegene erg trots op is. Daarom willen mensen hun uitspraken vaak niet intrekken. Het is moeilijk om iemand ertoe te krijgen openlijk terug te nemen wat hij heeft gezegd, of toe te geven dat hij ongelijk had. Mensen willen hun woorden niet veranderen. Hun woorden zijn uitgesproken en ze staan voor hun woord. Ze hebben het gezegd en ze menen het, althans, dat denken ze. Dan is er die hoogmoedige gehechtheid aan die woorden: ‘Het zijn mijn woorden. Het zijn mijn gedachten. Of ik in de ogen van de mensen geloofwaardig en aanvaardbaar ben, staat of valt met de geloofwaardigheid en aanvaardbaarheid van wat ik zeg.’

Er is een psalm — het spijt me dat ik niet meer weet welke — waarin van de hoogmoedige opstandelingen wordt gezegd dat ze zeggen:

Zij zeggen: Met onze tong zullen wij de overhand hebben! Onze lippen zijn van ons! Wie is heer over ons?

PSALMEN 12:5

Gebreken in het spreken houden dus vaak rechtstreeks verband met hoogmoed. Er zijn ongetwijfeld zonden in het spreken die niet met hoogmoed samenhangen. Maar zaken als roddelen, overdreven luidruchtig zijn, te veel aandacht op jezelf vestigen, vleien, opscheppen enzovoort, zijn zeker allemaal verschillende manieren waarop onze manier van spreken een uiting van onze hoogmoed is.

Ik heb dit onderwerp bewaard om het onder die andere noemer, de hoogmoed van het leven, te behandelen, hoewel Salomo er heel veel over te zeggen heeft. Er zijn drie hoofdpunten waaronder ik dit onderwerp wil behandelen: de kracht van woorden ten goede of ten kwade, de gebreken in onze spreekgewoonten en de vruchten van een goed beteugelde tong. Dat zijn de hoofdpunten.

3

Woorden brengen leven of geweld

Laten we naar Spreuken, hoofdstuk 10, vers 11, kijken. We gaan het hebben over de kracht van woorden ten goede of ten kwade. In Spreuken, hoofdstuk 10, vers 11, staat:

De mond van de rechtvaardige is een bron van leven, maar geweld overdekt de mond van de goddelozen.

SPREUKEN 10:11

Eerlijk gezegd weet ik niet zeker wat 'geweld bedekt de mond van de goddeloze' betekent. Die zinsnede is nogal onduidelijk. Maar het is duidelijk dat wat hij zegt, in contrast staat met de mond van een rechtvaardig mens, die een bron van leven is. Mensen kunnen leven putten uit de woorden die een rechtvaardig mens spreekt. Maar voor de goddeloze geldt het tegenovergestelde. Zijn woorden zijn gewelddadig, of kunnen geweld veroorzaken of ertoe aanzetten.

Het is interessant dat geweld, rellen en oorlogen vaak oorspronkelijk door niets anders dan woorden worden veroorzaakt. Natuurlijk worden ze gevoerd met wapens, stokken, stenen, geweren en dat soort dingen. Gewelddadig gedrag wordt uitgevoerd met fysieke voorwerpen, maar vaak begint het door woorden. Zonder die woorden zou er geen geweld zijn. Het is verbazingwekkend hoe dat werkt. 'Dat zijn woorden waar je om gaat vechten', weet je.

Aan de andere kant kan wat iemand zegt, mensen leven schenken: geestelijk leven, en in sommige gevallen misschien zelfs lichamelijk leven. Want het is mogelijk dat iemand tussenbeide komt en het bedreigde leven van een ander redt door diplomatie, welgekozen woorden of redenering. Een advocaat kan door zijn woorden beslist

iemands leven redden. Woorden kunnen dus werkelijk lichamelijk en geestelijk leven geven, of het in elk geval behouden. De woorden van een rechtvaardig mens zijn een bron van leven, een oorsprong van leven. Maar de woorden van de goddeloze kunnen daadwerkelijk tot geweld leiden.

4

Geen magische kracht in woorden

In hoofdstuk 18, vers 21, staat een vers dat volgens mij veel mensen kennen, hoewel het volgens mij soms verkeerd wordt begrepen. Er staat:

Dood en leven zijn in de macht van de tong, wie hem liefheeft,
zal de vrucht ervan eten.

SPREUKEN 18:21

Dood en leven zijn in de macht van de tong. Wat betekent dat?

Binnen christelijke kringen is er een populaire leer die je vaak hoort. Zelfs mensen die die leer niet aanhangen, begrijpen dit vers soms op dezelfde manier als degenen die het gebruiken. De mensen van de Woord-van-Geloofbeweging benadrukken de kracht van woorden, vooral geloofswoord: dat geloof kracht heeft en dat woorden die kracht activeren. Daarom zeggen ze dat je zult krijgen wat je ook maar zegt. Zoveel kracht geloven zij dat er in woorden zit. Ze citeren vaak:

Leven en dood liggen in de macht van de tong.

Ze stellen dat wat je zegt, zal bijdragen aan je eigen leven of je eigen dood. Je kunt gezond zijn als je woorden met die strekking spreekt, of ziek als je woorden met die strekking spreekt. Je kunt rijk of arm zijn, afhankelijk van wat je belijdt. De kracht van woorden wordt als een bijna magische kracht gezien.

Ik denk niet dat Salomo dat bedoelt. Ik geloof niet dat hij zegt dat je, door de juiste woorden uit te spreken, iets bovennatuurlijks kunt laten gebeuren dat tegen de natuurwetten ingaat. Ik ontken niet dat er in sommige gevallen door woorden

bovennatuurlijke dingen tot stand zijn gebracht. Toen Elia bij Achab aan de deur verscheen, zei hij:

En Elia, de Tisbiet, uit de inwoners van Gilead, zei tegen Achab:
Zo waar de HEERE, de God van Israël, leeft, voor Wiens
aangezicht ik sta, er zal deze jaren geen dauw of regen komen,
behalve op mijn woord!

1 KONINGEN 17:1

Jezus genas vaak met een woord, dreef met een woord demonen uit, verrichtte een wonder of bracht met een woord de storm tot bedaren. Zijn discipelen deden soms hetzelfde, maar wij kunnen dat niet altijd. Dat is geen algemene kracht die altijd in woorden aanwezig is. Het is niet zo dat iedereen, christen en niet-christen, door zijn woorden bovennatuurlijke dingen kan laten gebeuren.

In het geval van Jezus, Elia of de apostelen konden zij dingen door hun woorden tot stand brengen omdat hun goddelijk gezag gegeven was. Zij spraken met een gezag dat God hun had gegeven, en gezaghebbende woorden brengen resultaten voort. Dat was wat de hoofdman tegen Jezus zei toen die man een knecht had die ziek was en op sterven lag. Jezus zei:

Ik ga wel naar hem toe om hem te genezen.

De man zei:

De hoofdman antwoordde en zei: Heere, ik ben het niet waard
dat U onder mijn dak komt; maar spreek slechts een woord, en
mijn knecht zal genezen zijn.

MATTHEÛS 8:8

Hij zei:

Want ook ik ben een mens onder het gezag van anderen en heb zelf soldaten onder mij; ik zeg tegen de één: Ga! en hij gaat; en tegen de ander: Kom! en hij komt; en tegen mijn dienaar: Doe dat! en hij doet het.

MATTHEÛS 8:9

Met andere woorden, hij wist dat een woord van iemand die werkelijk gezag heeft om te spreken, dingen tot stand brengt. Daarom zei hij:

Zeg het maar, dan weet ik dat mijn dienaar zal genezen.

De Bijbel zegt dat Jezus Zich verwonderde over het geloof van die man en zei:

Toen Jezus dit hoorde, verwonderde Hij Zich, en zei tegen hen die Hem volgden: Voorwaar, Ik zeg u: Ik heb zelfs in Israël zo'n groot geloof niet gevonden.

MATTHEÛS 8:10

De man was een heiden.

Het punt is dat Jezus en anderen die gezag hebben eenvoudigweg kunnen spreken. Als hun gezag werkelijk bestaat en wordt erkend, dan worden hun woorden gehoorzaamd. Hun woorden laten dingen gebeuren. Maar niet iedereen heeft het gezag om bovennatuurlijke gebeurtenissen te bevelen. Dat was een bijzonder gezag dat Jezus, de profeten of de apostelen hadden. Misschien zijn er tegenwoordig mensen die dat gezag hebben.

5

Gezag en de macht over leven en dood

Sterker nog, wij hebben wel het gezag om alles uit te spreken wat in overeenstemming is met het Woord van God, ook al zijn we misschien geen apostelen of profeten. We hebben nog steeds het gezag om uit te spreken wat God zegt dat waar is, en te verklaren dat het waar is. Maar persoonlijk versta ik de Schriften niet zoals sommige mensen dat doen. Zij zouden zeggen dat ons als het ware *carte blanche* is gegeven om zelf te bepalen wat God ons moet geven en waartoe Hij ons toegang moet verlenen, en gewoon te zeggen wat we maar willen. Als we het met genoeg geloof zeggen, gebeurt het ook. Geloof is niet hetzelfde als gezag. Gezag hebben betekent dat je bevoegd moet zijn om te zeggen en te doen wat je zegt en doet. Geloof hebben in de christelijke betekenis houdt in dat je het Woord van God hebt, waarin Hij je een belofte geeft, en dat je Zijn woorden gelooft. Maar soms verstaan mensen onder geloof dat iets zal gebeuren als je genoeg vertrouwen hebt in je eigen woorden, als je genoeg vertrouwen hebt in wat je wilt, er maar positief genoeg over denkt en het uitspreekt.

Dat is niet het soort kracht dat in woorden ligt. Dat is niet wat Salomo bedoelt wanneer hij zegt:

Dood en leven zijn in de macht van de tong, wie hem liefheeft, zal de vrucht ervan eten.

SPREUKEN 18:21

Het is zeer waarschijnlijk dat hij aan zijn eigen macht om te spreken denkt. Wanneer een misdadiger voor hem wordt gebracht om geoordeeld te worden, kan hij met zijn woorden bepalen of die man zal leven of sterven. Waarschijnlijk bekijkt hij het zo. Hij is verbaasd. Ik weet zeker dat hij zich verwondert, zoals iedereen dat zou doen wanneer hij nadenkt over wat woorden zijn, wat woorden doen en wat ze tot stand brengen. Eén enkel woord van de koning kan de dood van een man betekenen, zoals David heel duidelijk liet zien. De man die hem het nieuws over Sauls dood bracht — David zei:

Dood die man.

En hij deed het. Saul zei tegen Doëg:

Toen zei de koning tegen Doëg: Treedt u dan toe en steekt u de priesters dood. Toen trad Doëg, de Edomiet, toe en híj stak de priesters dood. Hij doodde op die dag vijftientachtig mannen die het linnen priesterhemd droegen, met de scherpte van het zwaard.

1 SAMUEL 22:18

Doëg voerde dat bevel uit en doodde de priesters. Daar was een woord van de koning, en zijn woorden beslisten over leven en dood van ieder mens die aan zijn genade was overgeleverd.

Daarom moet je voorzichtig zijn. Natuurlijk zijn wij geen koningen, en mensen voeren onze bevelen niet uit zoals mensen de bevelen van koningen uitvoeren. Maar in zekere zin beïnvloeden we mensen wel met onze woorden. Het is heel goed mogelijk dat mensen geloven wat we zeggen. Of als we op gezaghebbende toon spreken, zelfs wanneer we geen werkelijk gezag hebben, kan zo'n gezaghebbende toon mensen intimideren, zodat ze doen wat we hun vragen. Het is mogelijk dat woorden mensen beïnvloeden, zelfs met als gevolg dat mensen leven of sterven vanwege wat wij zeggen. Niet altijd. Hij doet geen universele uitspraak. Hij merkt alleen op dat er momenten zijn waarop zelfs dit waar is. Er is niets anders dan een woord nodig om een einde te maken aan het leven van een man.

6

Rechtvaardige woorden voeden de ziel

In hoofdstuk 10, vers 20 en 21, zegt Salomo:

De tong van de rechtvaardige is het beste zilver, het hart van de goddelozen is weinig waard. De lippen van de rechtvaardige voeden velen, maar de dwazen sterven door gebrek aan verstand.

SPREUKEN 10:20-21

Let in vers 20 op het contrast tussen de tong van de rechtvaardige en het hart van de goddeloze. Die worden behandeld alsof ze elkaars exacte tegenpolen zijn. Ze vormen een contrast: de tong en het hart. Uit wat Jezus in Mattheüs 12 zei, weten we:

Adderengebroed! Hoe kunt u goede dingen spreken, terwijl u slecht bent? Want uit de overvloed van het hart spreekt de mond.

MATTHEÛS 12:34

Wanneer een rechtvaardig mens dus rechtvaardige dingen zegt, komen die uit een rechtvaardig hart. Het hart van een goddeloos mens zal goddeloze dingen uitspreken. Dat wordt in dit vers niet met zoveel woorden uiteengezet, maar het wordt duidelijk als tegenstelling gegeven. De woorden, of de tong, van de rechtvaardige worden tegenover het hart van de goddeloze gesteld. Natuurlijk spreekt het hart van de goddeloze ook, maar het spreekt goddeloosheid.

Maar de lippen van de rechtvaardige voeden velen. Wanneer je spreekt, kun je mensen ten goede of ten kwade beïnvloeden. Je kunt mensen voeden. De enige manier waarop we mensen naar mijn weten op de juiste wijze met onze woorden voeden, is natuurlijk

geestelijk. Met onze woorden voeden we het verstand en de geest van mensen. Maar dat is werkelijk voeding. Zelfs in het Oude Testament werd dat begrepen. In Deuteronomium 8 zei God:

Hij verootmoedigde u, Hij liet u hongerlijden en Hij liet u het manna eten, dat u niet kende en ook uw vaders niet gekend hadden, om u te laten weten dat de mens niet alleen van brood leeft, maar dat de mens leeft van alles wat uit de mond van de HEERE komt.

DEUTERONOMIUM 8:3

Mensen moeten brood eten, maar ze moeten als het ware ook leven van wat uit Gods mond komt.

In Jesaja 55:1-2 staat:

O, alle dorstigen, kom tot de wateren, en u die geen geld hebt, kom, koop en eet, ja, kom, koop zonder geld, zonder prijs, wijn en melk. Waarom weegt u geld af voor wat geen brood is, en uw arbeid voor wat niet verzadigen kan? Luister aandachtig naar Mij, eet het goede, en laat uw ziel vreugde scheppen in de overvloed.

JESAJA 55:1-2

Hij zegt dus dat je aandachtig naar Hem moet luisteren, wat betekent: 'Luister naar wat Ik zeg.' Eet wat goed is, en je ziel zal vreugde vinden in overvloed. Hij heeft het erover dat je je geld niet moet besteden aan wat slechts tijdelijk bevrediging geeft, maar aan wat uiteindelijk waarde heeft en je op een andere manier voedt.

En dus wordt er zowel in het Oude als in het Nieuwe Testament sterke nadruk gelegd op het eten van het Woord van God. Jeremia zei:

Zodra Uw woorden gevonden werden, at ik ze op. Uw woord was mij tot vreugde en tot blijdschap in mijn hart, want Uw Naam is over mij uitgeroepen, HEERE, God van de legermachten.

JEREMIA 15:16

Job zei:

Het gebod van Zijn lippen heb ik niet weggedaan; de woorden van Zijn mond heb ik verborgen, meer dan het mij toegewezen deel.

JOB 23:12

De gebruikte Engelse vertaling vergelijkt Gods woorden hier met noodzakelijk voedsel. De lippen van de rechtvaardige kunnen velen voeden, en Salomo denkt vrijwel zeker aan geestelijke voeding. De rechtvaardige kan kennis overdragen van het Woord van God, van Gods wetten, van dat wat geestelijk voedzaam is. Daardoor kunnen mensen geestelijk gevoed worden en geestelijk gezond zijn, omdat ze aan de voeten hebben gezeten van iemand die woorden sprak die hen voedden. En je kunt je beslist gevoed voelen nadat je je met het Woord van God hebt beziggehouden, of het Woord van God hebt horen voorlezen of uitleggen. Je kunt je in zekere zin werkelijk bijna verzadigd voelen, omdat je het gevoel hebt dat je gevoed bent.

7

Woorden die verwonden of genezen

In hoofdstuk 12, vers 18, staat:

Er zijn er die als met dolksteken praten, ondoordacht, maar de tong van de wijzen betekent genezing.

SPREUKEN 12:18

Er schuilt dus opnieuw kracht in woorden, ten goede of ten kwade. Iemand met een zwaard doorsteken is een dodelijke handeling. Je doodt iemand, of verwondt hem op zijn minst. Als je geen vitaal orgaan raakt, verwond je hem misschien alleen en breng je hem een wond toe. Maar er zijn mensen van wie de woorden zo'n uitwerking hebben op de ziel, het verstand, de emoties en het hart van iemand. Woorden van een bepaald soort, uitgesproken op een bepaalde toon en met een bepaalde geestelijke kracht, kunnen andere mensen geestelijk en emotioneel schade toebrengen.

Maar de tong van de wijze bevordert de gezondheid. Dit lijkt op wat Paulus in Kolossenzen 4:6 zei:

Laat uw woord altijd aangenaam zijn, met zout smakelijk gemaakt, opdat u weet hoe u iedereen moet antwoorden.

KOLOSSENZEN 4:6

De wijze weet hoe hij zo moet antwoorden dat het de gezondheid bevordert. Dat kan zelfs zo zijn als de boodschap onaangenaam is. Het kan een terechtwijzing aan iemand zijn, maar dan uitgesproken op een manier en in een geest die de gezondheid bevordert in plaats van schade aan te richten.

Een betrekkelijk onschuldige opmerking die op een ongelegen moment of in een verkeerde geest wordt gemaakt, kan veel schade aanrichten, ook al is het een betrekkelijk onschuldige opmerking. De manier waarop en de geest waarin iets wordt

gezegd, kunnen schade aanrichten, zoals de steek van een zwaard. Maar een wijs mens kan, zelfs als hij een scherpe opmerking moet maken of scherpe kritiek moet geven, zo spreken dat het de gezondheid bevordert.

Paulus zei in Galaten 6:1:

Broeders, ook als iemand onverhoeds tot enige overtreding komt, moet u die geestelijk bent, zo iemand weer terechtbrengen, in een geest van zachtmoedigheid. Houd intussen uzelf in het oog, opdat ook u niet in verzoeking komt.

GALATEN 6:1

Hij heeft het over iemand die de verkeerde kant opgaat en die jij moet corrigeren. Je benadert zo iemand in een geest van zachtmoedigheid en wijst hem nederig en zachtmoedig terecht. Je moet geestelijk zijn om dat te doen. Paulus zei dat degenen onder jullie die geestelijk zijn, dat moeten doen. Als je niet geestelijk bent, wijs jezelf dan niet voor die taak aan, want misschien richt je meer schade aan. Maar een geestelijk mens, een wijs mens, kan met zijn spreken de gezondheid bevorderen, terwijl een minder wijs mens schade zal aanrichten.

8

Bedrog en woorden die brand stichten

In hoofdstuk 26 van Spreuken, de verzen 18 en 19, staat:

Zoals een dolleman die fakkels, pijlen en moordtuig werpt, zo is iemand die zijn naaste bedriegt en zegt: Deed ik het niet voor de grap?

SPREUKEN 26:18-19

Iemand die liegt en een ander probeert te misleiden, maar op zijn bedrog wordt betrapt en zich er vervolgens uit probeert te redden door te zeggen: 'Nou, eigenlijk meende ik dat niet. Ik maakte maar een grapje,' richt meer schade aan dan hij beseft.

Hij is als een waanzinnige die brandende stukken hout in het rond slingert. Hij zal overal brand stichten. Woorden kunnen, geestelijk gesproken, dingen in brand zetten.

Jakobus zei dat beslist in Jakobus hoofdstuk 3. Jakobus had heel wat te zeggen over dezelfde onderwerpen waar Spreuken over spreekt. Jakobus zou zelfs gezien kunnen worden als een tegenhanger van het boek Spreuken in het Nieuwe Testament. Net als Spreuken behandelt het een aantal van dezelfde onderwerpen. Het spreekt over wijsheid, gerechtigheid, de tong en een groot aantal onderwerpen waarop Spreuken zich richt. Net als Spreuken gaat Jakobus van het ene onderwerp naar het andere en komt het er later weer op terug. Het is als een wijsheidsboek in het Nieuwe Testament, maar het is een brief.

Aan het begin van Jakobus hoofdstuk 3 staat in vers 2:

Want wij struikelen allen in veel opzichten. Als iemand in woorden niet struikelt, is hij een volmaakt man, die bij machte is om ook het hele lichaam in toom te houden.

JAKOBUS 3:2

— of misschien een volwassen man; het onderliggende Griekse woord kan ook zo worden vertaald —

Als je je tong in toom kunt houden, wat het moeilijkste lichaamsdeel is om in toom te houden, heb je naar alle waarschijnlijkheid de rest ook onder controle. Je zou kunnen aanvoeren dat dit betekent dat je niet moet verwachten dat je je tong in toom hebt voordat je de rest van je lichaam in toom hebt, omdat dit het moeilijkste zal zijn. Toch is dit soms een van de eerste prioriteiten, omdat je er meer schade mee kunt aanrichten als je hem niet in toom houdt.

9

De tong beteugelen, niet temmen

Jakobus zegt in dit hoofdstuk ook dat geen mens de tong kan temmen. Niemand kan de tong temmen, maar je kunt hem wel in toom houden. Waarom kun je hem niet temmen? Er zijn bepaalde dieren die wel in toom gehouden, maar niet getemd kunnen worden. Iedereen weet dat je een wild paard kunt nemen en, als je weet hoe dat moet, zijn wil kunt breken en er een huisdier van kunt maken. Je hebt het getemd. Dat kun je met veel wilde dieren doen.

Uit wat mij verteld is, heb ik begrepen dat je dat met een zebra niet kunt doen. Een zebra is te wild. Hij laat zich niet breken. Hij kan niet getemd worden. Hij zal altijd een wild dier blijven, zelfs als je hem gevangenzet. Hij zal altijd wild blijven, maar hij kan wel in bedwang worden gehouden. Hij kan beteugeld worden. Zelfs een wild paard dat nog niet afgericht is, kan door een bekwame cowboy in bedwang worden gehouden als hij het een hoofdstel aandoet. Dan kan hij het laten doen wat hij wil. Temmen en beteugelen zijn twee verschillende dingen. Als je iets temt, heb je de aard ervan veranderd, je hebt zijn gezindheid veranderd. Je hebt het gevaar dat door zijn wilde aard bestond werkelijk weggenomen, door die wilde aard weg te nemen en het een andere aard te geven. Maar beteugelen is alleen in bedwang houden. Het dier met het hoofdstel kan nog steeds wild zijn, maar het heeft geen andere keus dan te doen wat degene die het hoofdstel heeft aangedaan van het dier verlangt.

En zo vertelt Jakobus ons in feite dat je de tong niet kunt temmen, maar dat je hem wel kunt beteugelen. Je tong zal nooit zo veilig zijn dat je je waakzaamheid kunt laten verslappen. Want zolang er enige zonde in ons is — en die zal er altijd wel zijn — zal die in ons hart zitten. En:

Adderengebroed! Hoe kunt u goede dingen spreken, terwijl u slecht bent? Want uit de overvloed van het hart spreekt de mond.

MATTHEÛS 12:34

Je moet je er dus van bewust zijn dat zolang er zonde in je hart is, al is het maar een klein beetje, die zich kan uiten. Je kunt de aard van de tong niet werkelijk veranderen, maar je kunt een wachter bij je mond zetten en je tong beteugelen. Hij zegt dat de man die zijn tong wel beteugelt, een man is die zijn hele lichaam in bedwang heeft, omdat dat het moeilijkste deel is om onder controle te krijgen.

Hij zegt inderdaad:

Zie, wij leggen de paarden een bit in de mond, opdat ze ons zouden gehoorzamen, en wij sturen daarmee heel hun lichaam. Zie, ook de schepen, al zijn ze nog zo groot en worden ze door harde winden voortgedreven, ze worden gestuurd door een zeer klein roer, waarheen de stuurman ook maar kiest en wil. Zo is ook de tong een klein lichaamsdeel, en roemt toch van grote dingen. Zie eens hoe een klein vuur een grote hoop hout aansteekt. Ook de tong is een vuur, een wereld van ongerechtigheid. Zo staat het met de tong onder onze lichaamsdelen. Ze besmet het hele lichaam, en zet onze levensloop vanaf het begin in vlam, en ze wordt zelf door de hel in vlam gezet.

JAKOBUS 3:3-6

En hij zegt:

Want elke natuur, zowel van wilde dieren en vogels als van kruipende dieren en zeedieren, wordt getemd en is getemd door de menselijke natuur. Maar de tong kan geen mens temmen. Ze is een niet te bedwingen kwaad, vol dodelijk vergif.

JAKOBUS 3:7-8

10

Gesproken kwaad verspreidt zich als vuur

Hij spreekt er vervolgens nog verder over, maar het punt dat hij daar in vers 6 maakt, is dat de tong een vuur is.

Dat lijkt op Spreuken 26, vers 18: als een krankzinnige die brandende stukken hout en gloeiende kolen in het rond slingert en overal brand veroorzaakt. Zo is het om een onbeteugelde tong te hebben, om een bedrieger te zijn, om achteloos mensen te bedriegen en gewoon te denken dat je, als je betrapt wordt, altijd kunt zeggen: 'Ik maakte maar een grapje.' Onbeteugeld spreken, je misdragen in wat je zegt, is als het veroorzaken van branden.

Waarom is het daarmee te vergelijken? Als je ergens een gloeiende kool heen slingert, zullen er dingen in brand vliegen. Als je dat eenmaal hebt gedaan, hoeft je verder niets meer te doen. Het vuur zal zich vanzelf verspreiden. Als je eenmaal een vuur hebt aangestoken, en er is aanmaakhout of ander hout, zal het vuur doorgaan zonder dat jij er verder bij betrokken bent. Als je het vuur moet voeden, bijvoorbeeld als het in een houtkachel brandt, moet je er natuurlijk brandstof in blijven doen. Maar in Jakobus spreekt hij over bosbranden, of over brand in een huis. Als je gloeiende kolen en brandende stukken hout in het rond gooit in een huis, of op een andere plaats waar brandbare dingen zijn — een graanveld of wat dan ook — dan zul je brand veroorzaken. Daarna heb je het niet meer onder controle. Je hebt iets op gang gebracht, maar het heeft een eigen, verwoestend leven gekregen.

Als je eenmaal roddel hebt doorverteld, als je eenmaal een leugen hebt verteld, als je eenmaal iets verkeerd hebt gezegd, dan kun je het niet meer allemaal terugnemen zodra het je mond heeft verlaten. Je kunt niet alle mensen opsporen die het misschien via de roddelketen hebben gehoord en het bij hen rechtzetten. Zelfs als je dat wel kunt, heeft iedereen in rechtbankscènes in films weleens gezien hoe een getuige of een advocaat iets zegt, en de ander zegt: 'Ik maak bezwaar.' De rechter zegt: 'Bezwaar toegewezen,' en dan zeggen ze: 'Goed, schrap dat uit het proces-verbaal. Leden van de jury, negeer die opmerking.' Ze gaan die opmerking negeren? Ze weten nu iets en ze worden geacht te doen alsof ze het niet weten.

Je kunt het niet terugnemen als je het eenmaal hebt gezegd. Het is de wereld in. Als het eenmaal de wereld in is, kan het zich verspreiden naar veel plaatsen waar je nooit de bedoeling had dat het terecht zou komen. Want je kunt niet bepalen wie het gaat herhalen, tegen wie en hoe vaak. Daarom is het bewaken van de tong essentieel, vanwege het eigen leven dat je woorden krijgen nadat ze je mond hebben verlaten. Als ze eenmaal in de lucht terechtgekomen zijn, als ze eenmaal het bos in zijn gegaan, kan het vuur zich veel verder verspreiden dan je je ooit had kunnen voorstellen of bedoeld. De schade kan zeer verwoestend zijn.

11

Het gevaar van te veel spreken

Wat zijn nu precies de verkeerde manieren waarop de tong wordt gebruikt? In Spreuken worden er veel genoemd. De eerste is te veel spreken. In Spreuken 10, vers 19, staat:

In de veelheid van woorden ontbreekt de overtreding niet, maar wie zijn lippen inhoudt, is verstandig.

SPREUKEN 10:19

Dat betekent: als je veel praat.

Iemand die veel praat, zal wel enkele zonden begaan, want het is niet goed om zomaar de motor te starten en alles uit je mond te laten stromen. Als je jouw woorden niet afweegt, zullen er dingen uitkomen die niet gezegd hadden moeten worden. Het zijn niet noodzakelijk dingen die op zichzelf onwaar zijn. Misschien zijn het ware dingen die niet gezegd moeten worden, omdat het niet de juiste omgeving, niet de juiste groep toehoorders of niet het juiste moment is. Je moet gewoon wijs zijn in wat je zegt, en daarvoor moet je niet zomaar je mond op gang brengen en hem zijn gang laten gaan. Sommige mensen doen dat in bepaalde situaties. Ze praten te veel.

Ik herinner me dat ik Thomas à Kempis vele jaren geleden las. Sindsdien heb ik hem nog vele malen gelezen en herlezen, maar ik herinner me de eerste keer dat ik De navolging van Christus las. Hij maakte een opmerking die bijna iedereen die het boek

heeft gelezen ook getroffen heeft, omdat die zo herkenbaar is. Het was ongeveer dit: „Hoe zelden keren we terug van een gesprek zonder iets te betreuren van wat we hebben gezegd.” Het komt bijna nooit voor dat je een lang gesprek met iemand hebt en achteraf niet denkt: „Dat had ik niet moeten zeggen,” of: „Misschien heb ik te veel gepraat,” of: „Misschien had ik dit niet tegen hen moeten zeggen.” Dat komt doordat we onbewaakt spreken en onze mond zijn gang laten gaan.

Als er een veelheid aan woorden is, zei Salomo, zullen er enkele dingen worden gezegd die niet gezegd hadden moeten worden. Het is mogelijk om te veel te spreken, en het is eervol als je weet hoe je jezelf moet inhouden en niet alles moet zeggen wat je weet. Vaak willen we alles vertellen wat we weten, omdat we denken dat het indruk op mensen zal maken dat we zoveel weten over een situatie, een bepaald schandaal of iets anders. We weten zoveel en we willen graag dat mensen weten hoeveel we weten, dus gooien we alles eruit. Als je alles eruit gooit, zul je later spijt krijgen van een deel van wat eruit is gekomen.

12

Wijsheid in zwijgen en zelfbeheersing

In hoofdstuk 17, vers 27 en 28, staat:

Wie kennis van zaken heeft, houdt zijn woorden in, en iemand met inzicht is bezonnen van geest.

SPREUKEN 17:27

Dus niet dat nerveuze geklets. Soms praten we veel, alleen maar omdat we ons nerveus voelen. Een kalme geest hebben betekent dat we onze woorden kunnen afwegen voordat we ze uitspreken, en alleen spreken wanneer we iets te zeggen hebben wat anderen zal voeden of nuttig voor hen zal zijn.

Denk aan wat Paulus zei in Efeze 4, vers 29:

Laat er geen vuile taal uit uw mond komen, maar wel iets goeds, wat nuttig is tot opbouw, opdat het genade geeft aan hen die het horen.

EFEZE 4:29

Wanneer je spreekt, moet je het doel voor ogen houden: zeggen wat goed en opbouwend is en genade schenkt aan degenen die je horen. Maar dat zal niet vanzelf gebeuren. Je zult jouw spreken moeten beteugelen. Misschien zeg je vaak opbouwende en goede dingen, maar als je jouw spreken niet beteugelt, zul je daar dingen tegenoverstellen die niet opbouwend zijn.

In Prediker zei Salomo:

Een dode vlieg doet de zalf van de zalfbereider stinkend gisten. Zo doet ook een kleine dwaasheid met kostbare wijsheid en eer.

PREDIKER 10:1

Net zoals enkele dode vliegen die in het grote vat met parfum vallen ervoor zorgen dat alles gaat stinken, zo bederven enkele dwaze uitspraken min of meer de hele zaak als je over het algemeen bekendstaat als iemand die wijs is en goede dingen te zeggen heeft.

Een verstandig mens heeft een kalme geest en zal zuinig zijn met zijn woorden. In vers 28 staat:

Zelfs een dwaas die zwijgt, wordt wijs geacht, wie zijn lippen op elkaar houdt, verstandig.

SPREUKEN 17:28

Een dwaas mens zal zijn dwaasheid niet laten blijken als hij niet praat. Hij zal als wijs worden beschouwd. Iemand die zwijgt, zal waarschijnlijk bekend komen te staan als wijzer dan hij misschien werkelijk is. Er staat:

Als hij zijn mond houdt, wordt hij als verstandig beschouwd.

Iedereen kent dat oude spreekwoord: „Het is beter je mond te houden en iedereen te laten denken dat je een dwaas bent, dan je mond open te doen en alle twijfel weg te nemen.” Als er dwaasheid in je gedachten is en je niets zegt, denken mensen misschien dat je een dwaas bent, maar ze zullen het niet zeker weten. Misschien denken ze dat je wijs bent, zoals Salomo zegt. Maar als je dwaas spreekt, zal er bij niemand enige twijfel over bestaan dat je inderdaad een dwaas bent.

In hoofdstuk 29, vers 11, staat:

Een dwaas laat heel zijn geest de vrije loop, maar een wijze houdt die in toom.

SPREUKEN 29:11

Ik denk dat de King James zegt:

zegt alles wat hij denkt of:

heel zijn hart.

Maar hij lucht alles. Met andere woorden, alles wat hij voelt, zegt hij. Er is geen enkele beperking, geen enkele beteugeling. Hij zegt gewoon alles wat hij denkt. Hij praat te veel. Een wijs mens houdt zijn gevoelens in. Dat wil zeggen dat hij niet alles zegt wat in hem opkomt. Een wijs mens let op wat er door zijn hoofd gaat en vraagt zich voordat hij spreekt af: „Is dit iets wat ik werkelijk behoor te zeggen?”

Als iemand zijn spreken niet beteugelt, als iemand al zijn gevoelens wel onder woorden brengt, zal hij zondigen. Hij zal meer zeggen dan hij behoort te zeggen. Hij zal te veel spreken. Eén gebrek in ons spreken is dat we te veel spreken en eenvoudigweg minder zouden moeten spreken. We behoren op te letten wat we zeggen en onszelf voordat we het zeggen af te vragen: „Is dit werkelijk nodig? Is dit behulpzaam? Zal dit de hoorders genade schenken? Zal het opbouwend zijn?” Dat zijn de gewoonten van wijzen. Daarom zullen ze er in hoge mate toe bijdragen dat we de schade vermijden die een schadelijke spreekgewoonte kan aanrichten.

13

Luisteren voordat je spreekt

Naast te veel spreken is het ook mogelijk om te vroeg te spreken. We hebben dit vers al eerder in andere verbanden gezien, maar in Spreuken, hoofdstuk 18, vers 13, staat:

Wie antwoordt voordat hij geluisterd heeft, het is hem tot dwaasheid en schande.

SPREUKEN 18:13

Te vroeg spreken betekent dat je antwoord geeft voordat je werkelijk genoeg informatie hebt verzameld om een verantwoord antwoord te kunnen geven. Soms kijken mensen naar jou om óf hun eigen ideeën bevestigd te krijgen óf, als ze jou als een wijze raadgever zien, jouw eigen ideeën te horen. Je hebt maar een deel van de informatie gehoord. Maar soms hebben mensen zoveel vertrouwen in zichzelf, en dat is hoogmoed. Ik ben zo zeker van mijn eigen mening en mijn eigen eerste indrukken, dat ik een uitspraak doe terwijl ik niet werkelijk alle informatie tot me heb genomen. Ik ben niet wijs genoeg of nederig genoeg om te beseffen dat ik deze kwestie pas werkelijk kan beantwoorden wanneer ik meer informatie heb. Ik moet mijn commentaar voor me houden totdat ik beide kanten heb gehoord. Te vroeg spreken is een gebrek in iemands spreekgewoonten.

In hoofdstuk 10, vers 14, staat:

Wijzen bergen kennis op, maar de mond van de dwaas is de ondergang nabij.

SPREUKEN 10:14

Wijze mensen slaan kennis op doordat ze die binnenhouden. Ze bewaren die in zichzelf. Ze zullen die door hun woorden prijsgeven, in de juiste mate en op de juiste momenten. Wijze mensen houden hun kennis voor zich tot het moment waarop het gepast en nodig is die te gebruiken.

Over dit punt van te vroeg spreken zei Jakobus in Jakobus, hoofdstuk 1, vers 19:

Zo dan, mijn geliefde broeders, ieder mens moet haastig zijn om te horen, maar traag om te spreken en traag tot toorn.

JAKOBUS 1:19

Word niet boos wanneer je een bericht hoort, tenzij je er genoeg van hebt gehoord om de hele waarheid te kennen. Word niet snel boos. Spreek niet snel, maar wees snel om te horen. Wie antwoord geeft voordat hij heeft geluisterd, is een dwaas. Het is dwaasheid voor hem om een kwestie te beantwoorden voordat hij die heeft aangehoord. Wees daarom sneller om te horen dan om te spreken. Zoals mensen vaak hebben opgemerkt, heeft God je twee oren en één mond gegeven. Daarom zou je waarschijnlijk tweemaal zoveel tijd moeten besteden aan luisteren als aan spreken.

In Spreuken 15:28 staat:

Het hart van een rechtvaardige overdenkt wat het antwoorden zal, maar de mond van goddelozen vloeit over van kwaad.

SPREUKEN 15:28

Ook hier stort de goddeloze gewoon alles eruit wat er maar in hem opkomt. Hij beteugelt zichzelf niet en houdt zich niet in. De rechtvaardige denkt na voordat hij antwoord geeft. Hij overweegt hoe hij zal antwoorden. Dat betekent dat hij zijn woorden inhoudt totdat hij tijd heeft gehad om erover na te denken: of dit het juiste is om te zeggen en of het iets is wat gezegd moet worden. Anders zal hij waarschijnlijk te vroeg spreken en later reden hebben om daar spijt van te krijgen.

Spreuken, hoofdstuk 29, vers 20, zegt:

Hebt u iemand gezien die overhaast is met zijn woorden? Voor een dwaas is er meer hoop dan voor hem.

SPREUKEN 29:20

Dit is iemand die overhaast, snel, voortijdig spreekt. Eigenlijk: voortijdig. Het gaat niet over hoe snel zijn woorden naar buiten stromen, maar over hoe voortijdig hij spreekt. Overhaast zijn met woorden betekent dat hij te snel, te voortijdig spreekt. Hij heeft er niet werkelijk voldoende over nagedacht voordat hij antwoord geeft.

Er is dus het probleem van te veel spreken. Er is ook het probleem van te vroeg spreken. Soms zijn er dingen die gezegd behoren te worden, maar die niet zo snel gezegd moeten worden als ze worden gezegd. Iemand moet nadenken over het juiste moment.

14

Te luid spreken om aandacht te trekken

Een derde gebrek in het spreken is te luid spreken. Dat is op zichzelf geen zonde, maar het kan ongepast of hinderlijk zijn, of uit een verkeerde beweegreden voortkomen. Mijn jongste zoon heeft een heel luide stem. Wanneer hij gewoon praat, schreeuwt hij niet, maar zijn stem is door het hele huis te horen. Het is gewoon een opmerkelijke eigenschap van zijn stem. Sommige mensen hebben nu eenmaal een luidere stem. Dat is geen gebrek. Dat is in wezen de aanleg die God hun heeft gegeven. Ze zijn zich er waarschijnlijk niet van bewust, omdat ze niet werkelijk proberen hun stem ver te laten dragen. Ze zijn gewoon goed te horen. Andere mensen hebben een heel zachte stem en zijn moeilijk te verstaan. Daar hebben we het niet over. We hebben het niet over iemands natuurlijke stem. We hebben het over spreekgewoonten.

Er zijn beslist mensen die in een groep, op een feest, tijdens een samenzijn of ergens anders hun stem verheffen en luider spreken dan alle anderen. Niet omdat iedereen hen moet kunnen horen, maar omdat ze willen opvallen. Het is een manier om aandacht te trekken, soms om verkeerde, kwade redenen, zoals bij de vrouw in Spreuken 7:11, de hoer:

Zij was onrustig en opstandig, haar voeten bleven niet thuis.

SPREUKEN 7:11

De gebruikte Engelse vertaling noemt haar hier luid en opstandig. In Spreuken wordt de zoon meer dan eens met zulke woorden voor de verleidster gewaarschuwd.

In Spreuken 9:13 staat:

Vrouwe Dwaasheid is onrustig, louter onverstand: zij heeft nergens weet van.

SPREUKEN 9:13

De gebruikte Engelse vertaling geeft het eerste woord hier weer als ‘luidruchtig’ of ‘rumoerig’.

Ze praat luid omdat ze haar waren aan klanten probeert te slijten. Ze wil dat voorbijgangers haar aanbod horen, en daarom praat ze luider. Ze wil dat mensen merken dat ze daar is en dat ze iets te koop heeft.

Dat is natuurlijk een specifiek probleem. Niet iedereen die harder praat dan zou moeten, probeert iemand te verleiden om iets verkeerd te doen. Maar van bepaalde mensen weet je gewoon dat ze, wanneer ze zich in een groep bevinden, met opzet luider zullen praten. Het komt niet alleen doordat ze een luide stem hebben, maar doordat ze er duidelijk voor proberen te zorgen dat andere mensen hen opmerken, hun grappen horen en weten hoe slim ze zijn en hoe wijs hun uitspraken zijn. Zelfs wanneer ze in een kleine kring van mensen spreken, verheffen ze hun stem, zodat ze verderop in de ruimte te horen zijn. Iedereen heeft dit vast weleens gezien. Ik heb het in elk geval vaak gezien. In zulke gevallen is het duidelijk dat die persoon er geen genoeg mee neemt niet opgemerkt te worden. Diegene wil dat iedereen weet dat hij of zij er is.

15

Een zachtmoedige en stille geest

In tegenstelling tot deze dwaze vrouw die in Spreuken wordt beschreven, staat er in 1 Petrus 3, vers 3 en 4, waar over godvrezende vrouwen wordt gesproken:

Uw sieraad moet niet bestaan in iets uiterlijks: het vlechten van het haar, het dragen van gouden sieraden of het aantrekken van mooie kleren; maar uw sieraad moet zijn de verborgen mens van het hart, met het onvergankelijke sieraad van een zachtmoedige en stille geest, die kostbaar is voor God.

1 PETRUS 3:3-4

Iemand kan eerlijk gezegd te stil zijn. Je kunt zo stil zijn dat mensen nerveus worden wanneer je bij hen bent en zich afvragen waarom je niet praat. Aan de andere kant zijn sommige mensen stil omdat ze niet op de voorgrond treden. Ze proberen geen aandacht op zichzelf te vestigen. Misschien spreken ze wanneer ze iets verstandigs te zeggen hebben, maar het zijn stille mensen.

De wederdopers kregen in de zestiende eeuw de reputatie stille mensen te zijn. Ze werden vaak aangeduid als 'de stillen in den lande'. Ze praatten niet eindeloos. Ze praatten niet veel. Meestal praatten ze niet luid. Ze probeerden hun spreken in bedwang te houden en alleen te zeggen wat gezegd moest worden.

Dat betekent niet dat je nooit iets mag zeggen alleen maar om een groep te vermaken. Soms vraagt de situatie daarom. Iedereen is daar om plezier te hebben. Maar zelfs dan is het niet echt een wenselijke eigenschap als je altijd degene bent die boven alle anderen uit te horen moet zijn.

Niet alleen wordt in 1 Petrus 3 tegen vrouwen gezegd dat ze een zachtmoedige en stille geest moeten hebben, maar in 1 Thessalonicenzen 4 spreekt Paulus grotendeels tot mannen — waarschijnlijk tot alle mensen, maar in de eerste plaats tot mannen. In 1 Thessalonicenzen 4:11 zegt hij dat je er ook naar moet streven een rustig leven te leiden:

en er een eer in te stellen rustig te zijn en uw eigen zaken te behartigen en te werken met uw eigen handen, zoals wij u bevolen hebben,

1 THESSALONICENZEN 4:11

Dit is tot mannen gericht, dus zowel mannen als vrouwen worden aangemoedigd om, indien mogelijk, stille mensen te zijn. Stil zijn komt voort uit nederigheid, en nederigheid is altijd aantrekkelijk, goed en welgevallig voor God.

Soms moet je je stem verheffen. Er zijn momenten waarop ik moet spreken op plaatsen waar mensen op afstand staan en ik geen geluidsversterking heb, dus moet ik mijn stem verheffen. Ik heb nooit gehouden van hoe mijn stem klinkt wanneer ik hem moet verheffen. Mijn stem klinkt dun en onaantrekkelijk wanneer ik roep, en ik weet dat dit zo is. Ik heb opnamen van mezelf gehoord. Ik vind het prettiger wanneer ik een microfoon heb, want dan kan ik zo praten en kan iedereen mij horen. Ik hoef mijn stem niet dunner te maken, zoals gebeurt wanneer ik hem ver probeer te laten dragen. Een stem die ver moet dragen, verliest zijn aangename klank.

Soms is het noodzakelijk. Je moet naar iemand roepen om zijn aandacht te trekken, om hem ergens voor te waarschuwen of om tot een menigte te prediken. Er zijn momenten waarop luid spreken nodig is. Op andere momenten is het gewoon onnodig en irritant.

In hoofdstuk 27, vers 14, zei Salomo:

Wie zijn vriend 's morgens vroeg met luide stem zegent, wordt het als een vervloeking aangerekend.

SPREUKEN 27:14

Dus zelfs mensen zegenen kan voor hen een vloek zijn als dat irritant luid en vroeg in de ochtend gebeurt. Maar of het nu vroeg in de ochtend is of niet, soms willen mensen gewoon wat stilte en rust, en onnodig lawaai irriteert hen.

Ik ben nu een oude man. Mijn zenuwen zijn niet meer wat ze geweest zijn. Vroeger hield ik van luide muziek en lawaaierige omgevingen. Nu ik oud ben, houd ik van een rustiger omgeving. Ik heb liever dat muziek niet zo hard staat. Ik merk dat sommige muziek waar ik vroeger van genoot, heel irritant voor me is als die wordt afgespeeld op het volume waarop ik er vroeger naar luisterde. Ik moet aannemen dat veel mensen zo zijn. Ze zijn gevoeliger voor lawaai, en een rustige omgeving in stand houden is werkelijk aangenaam.

Het is altijd mogelijk om meer geluid en meer volume toe te voegen wanneer dat nuttig of noodzakelijk is, of wanneer alle aanwezigen dat wenselijk vinden. Maar over het algemeen is het aangenaam en attent om een rustig leven te leiden en een zekere mate van stilte te bewaren.

16

Tactvol en vriendelijk spreken

Spraak kan te luid zijn. Spraak kan ook tactloos zijn. Dat wil zeggen dat je niet aanvoelt hoe iemand anders iets wat je zegt zal opvatten. In Spreuken 10:32 staat:

De lippen van de rechtvaardige weten wat aangenaam is, maar de mond van de goddelozen alleen verderfelijke dingen.

SPREUKEN 10:32

De lippen van een rechtvaardig mens weten wat gepast is om te zeggen. Wat is tactvol zijn? Soms moet je misschien dingen zeggen die mensen liever niet horen. Maar als het met tact en diplomatie wordt gezegd, hoeft het toch geen aanstoot te geven. Het kan doordringen, hun verstand bereiken en hun weerstand overwinnen, ook al is het iets wat ze liever niet horen. Een tactvol woord. Een wijs mens weet hoe hij op een gepaste manier moet spreken.

In hoofdstuk 31 van Spreuken, waar we het over de deugdzame vrouw hebben, wordt in vers 26 een van haar eigenschappen genoemd:

Zij doet haar mond open met wijsheid, het onderricht uit genegenheid ligt op haar tong.

SPREUKEN 31:26

Ze is wijs en vriendelijk in haar manier van spreken. Dat is tactvol. Dat is voor mensen aanvaardbaar.

Als je iets tegen iemand zegt, moet dat zijn omdat je denkt dat het de moeite waard is dat diegene het hoort. Het is de moeite waard dat diegene het weet. Als je alleen maar probeert iets te luchten—het kan je niet schelen en je denkt niet dat diegene iets aan die informatie heeft—dan moet je helemaal niet spreken. Dat zijn te veel woorden. Maar als je iets te zeggen hebt en je vindt dat mensen het moeten weten en moeten aannemen wat je te zeggen hebt, dan moet je weten hoe je het op een aanvaardbare manier zegt. Want als je iets zegt wat ze moeten horen, maar het tactloos, ondiplomatiek of ongevoelig zegt, zullen ze niet ontvankelijk zijn voor wat je te zeggen hebt. Misschien bieden ze zelfs meer weerstand dan ze normaal zouden doen.

17

Leugens en liefde voor de waarheid

Natuurlijk zijn er leugens. Dat is een ander soort gebrek in het spreken. Tot nu toe kon alles waarover we gesproken hebben zelfs een gebrek zijn wanneer je de waarheid vertelt. Je kunt nog steeds te veel praten, te snel spreken, te luid spreken of tactloos spreken. Maar er is ook het probleem van liegen, van iets zeggen wat niet waar is. Er zijn verschillende spreuken die over dat gebrek in het spreken gaan.

Hoofdstuk 4, vers 24 zegt:

Doe weg van jou valsheid van mond en houd bedrog van lippen ver van je verwijderd.

SPREUKEN 4:24

Een bedrieglijke mond wijst duidelijk op de gewoonte om te liegen. In hoofdstuk 10, vers 18 staat:

Wie haat toedekt, heeft valse lippen, en wie een kwaad gerucht verspreidt, die is een dwaas.

SPREUKEN 10:18

Haat verbergen betekent kennelijk dat iemand inderdaad haatdragend is, maar dat verbergt. Zo iemand wil zijn ware gevoelens niet bekendmaken en liegt en bedriegt daarom, in plaats van zijn gevoelens juist en waarheidsgetrouw weer te geven.

In Spreuken 12, vers 22 staat:

Valse lippen zijn voor de HEERE een gruwel, maar wie betrouwbaar handelen, zijn Hem welgevallig.

SPREUKEN 12:22

Waarheid is voor God van zeer grote waarde. Jezus is de waarheid, en daarom moeten wij sterk aan de waarheid toegewijd zijn.

De Bijbel lijkt erop te wijzen dat mensen die de waarheid niet liefhebben haar niet waard zijn. In 2 Thessalonicenzen wordt gesproken over mensen die de liefde tot de waarheid niet aannamen, en daarom:

en met allerlei misleiding van de ongerechtigheid in hen die verloren gaan, omdat zij de liefde voor de waarheid niet aangenomen hebben om zalig te worden. En daarom zal God hun een krachtige dwaling zenden, zodat zij de leugen geloven,

2 THESSALONICENZEN 2:10-11

Mensen die niet aan de waarheid zijn toegewijd—wat ook wil zeggen dat ze geen integriteit hebben—verdienen de waarheid niet. God zal uiteindelijk toelaten dat ze misleid worden.

Iemand die de waarheid liefheeft, wil altijd de waarheid vertellen en wil altijd de waarheid kennen. Maar als iemand concessies doet aan zijn integriteit, vertelt hij niet altijd de waarheid en zal hij de waarheid ook niet altijd kennen. Als je geen waarde hecht aan de waarheid, zal God haar je onthouden. En Hij zal een krachtige dwaling zenden aan degenen die de waarheid niet liefhebben. Leugenachtige, bedrieglijke lippen behoren dus tot de gebreken in het spreken die Spreuken veroordeelt.

18

Roddel en verantwoord terechtwijzen

Een ander gebrek is roddel. Roddel is niet altijd een leugen. Roddel is vaak waar. Laster is een ander verhaal. Laster is natuurlijk een vorm van roddel waarbij je iets slechts over iemand zegt wat niet waar is. Maar als je iets slechts over iemand zegt wat waar is, maar het in de verkeerde situatie zegt, is dat ook verkeerd.

Er zijn momenten waarop je het wangedrag van iemand anders aan het licht moet brengen om anderen te beschermen tegen het kwaad dat diegene misschien aanricht, of iets dergelijks. Er zijn momenten waarop je iemand moet aanspreken, en er zijn momenten waarop je het niet alleen tussen jou en die persoon kunt laten. Jezus zei:

Maar als uw broeder tegen u gezondigd heeft, ga naar hem toe en wijs hem terecht tussen u en hem alleen; als hij naar u luistert, hebt u uw broeder gewonnen. Maar als hij niet naar u luistert, neem er dan nog een of twee met u mee, opdat in de mond van twee of drie getuigen elk woord vaststaat. Als hij niet naar hen luistert, zeg het dan tegen de gemeente. En als hij ook niet naar de gemeente luistert, laat hij dan voor u als de heidenen en de tollenaar zijn.

MATTHEÛS 18:15-17

en laat het niet verder gaan. Als hij niet naar je luistert, neem dan één of twee anderen mee. Met andere woorden, verspreid het niet, maar betrek er meer getuigen bij. Op de verklaring van twee of meer getuigen komt elk woord vast te staan. Als de persoon ook naar hen niet luistert, moet je het openbaar maken. Dat is natuurlijk Mattheüs 18, vers 15 tot en met 17.

Jezus zei dus dat je, wanneer je iets slechts over iemand weet, er onder vier ogen met diegene over moet spreken. Bazuin het niet rond. Als diegene niet naar je wil luisteren wanneer je alleen met hem bent, houd het dan nog steeds zo privé als je kunt. Neem er twee of drie mee, maar niet meer. Als het openbaar moet worden, dan moet het openbaar worden. Maar alles wat daarvan afwijkt, is roddel.

Roddel is volgens mij wanneer je praat over iemand die er niet bij is en negatieve dingen over die persoon zegt tegen iemand anders die geen deel uitmaakt van het probleem en ook geen deel uitmaakt van de oplossing. Het kan nodig zijn om met iemand te praten over de fouten van een ander als die persoon deel uitmaakt van het probleem met hem, of als die persoon terecht deel uitmaakt van de oplossing en moet ingrijpen. Maar soms praten we gewoon graag slecht over andere mensen. Dan vertellen we zelfs ware dingen door, sappige roddelhapjes, zoals Spreuken ze noemt.

Waarom? Om te beginnen voelen we ons daardoor beter over onszelf. Als we slechte dingen over andere mensen kunnen aanwijzen, steken wij gunstig bij hen af. Maar ik denk ook dat we het gevoel hebben dat het ons populairder zal maken als we mensen sappige dingen kunnen vertellen die ze graag willen horen.

De meeste mensen zeggen dat ze een hekel hebben aan roddel. Dat heb ik mensen tenminste horen zeggen. Ik heb het gevoel dat ik een hekel heb aan roddel. Vroeger ontbeet ik regelmatig in een klein café waar veel mensen uit het plaatselijke stadje kwamen. Je hoorde de mensen aan de toonbank allemaal over iemand anders roddelen en over allerlei schandalige dingen praten. Ik weet nog dat ik dacht: „Dat is walgelijk. Ik heb er geen enkele belangstelling voor om dit te horen. Ik wilde dat deze mensen niet zouden roddelen. Het is zo smerig.”

Maar als ik dan met mijn vrienden praat over iemand die er niet bij is en die we allebei kennen, bestaat die sterke neiging om te roddelen, of op zijn minst om graag naar de roddel te luisteren. Het is niet zozeer dat ik de neiging heb om te roddelen, hoewel ik

dat soms misschien wel heb, maar er is iets aan het horen van roddel. Om welke redenen dan ook luisteren mensen graag naar roddel. Gewoonlijk komt dat er volgens mij door dat ze zich beter over zichzelf voelen wanneer ze de fouten of gebreken van iemand anders kunnen zien. Daarom verkopen die roddelbladen die in supermarkten liggen zo veel honderden miljoenen exemplaren. Ze gaan allemaal over roddel, en mensen luisteren graag naar roddel.

19

Geheimen bewaren en je niet bemoeien

Spreekwoorden spreekt over roddel in hoofdstuk 11, vers 13:

Wie al lasterend zijn weg gaat, openbaart geheimen, maar wie betrouwbaar van geest is, bedekt een zaak.

SPREUKEN 11:13

„Iemand die verhalen rondbrengt” is Salomo's aanduiding voor een roddelaar. Zo iemand draagt een verhaal met zich mee en vertelt het overal rond. Wanneer mensen je in vertrouwen nemen, zul je geheimen te weten komen. Dat zijn dingen die ze aan jou toevertrouwen, maar waarvan ze niet willen dat iedereen ze weet. Ze beschouwen je als een vriend en vertrouwen je die informatie toe, maar ze zouden die niet aan iedereen toevertrouwen. Als je een trouw mens bent, houd je die informatie voor jezelf. Als je iemand bent die verhalen rondbrengt, zul je die geheimen bekendmaken aan anderen buiten de kring. Heel, heel veel mensen brengen verhalen rond, om welke redenen dan ook.

Ik moet mijn onderscheidingsvermogen gebruiken om te bepalen of ik bepaalde informatie die ik weet moet doorgeven. Soms kan het nodig zijn dat ik informatie doorgeef. Dat zal ik dan doen, maar ik zal proberen het niet te doen wanneer het onnodig of ongepast is. Helaas geven we informatie graag door, zelfs wanneer dat niet nodig is.

In hoofdstuk 26, vers 17, zegt Spreuken:

Zoals iemand die een voorbijlopende hond bij de oren grijpt, zo is hij die zich mengt in onenigheid die hem niet aangaat.

SPREUKEN 26:17

Iemand die zich mengt in het verhaal, de ruzie of de zaken van iemand anders, terwijl het zijn zaken niet zijn en hij daar niets mee te maken heeft, springt er alleen maar tussen omdat hij er belangstelling voor heeft. Wanneer je betrokken raakt bij de ruzie van iemand anders, haal je je problemen op de hals waarvan je maar moeilijk weer loskomt. Het is alsof je een hond bij zijn oren pakt.

Ik weet niet waar Salomo dat beeld vandaan haalde, maar ik kan me voorstellen wat het waarschijnlijk betekent. Gewoonlijk pak je een hond niet bij zijn oren. Maar als je een hond bij zijn oren vasthoudt, wordt hij waarschijnlijk kwaad. Ik zou kwaad worden als je mij bij mijn oren pakte, en honden zijn soms nog minder vriendelijk dan ik. Hij zal je waarschijnlijk willen bijten. Maar zolang je hem bij zijn oren vasthoudt, kan hij dat niet. Toch kun je hem niet loslaten. Je hebt de hond bij zijn oren, maar hoe kom je ooit bij die hond vandaan?

Als je betrokken raakt bij een ruzie die niet de jouwe is, breng je jezelf in een positie waaruit je misschien niet meer veilig weg kunt komen. Daarom is het niet altijd juist dat je een grief van iemand anders overneemt, luistert naar het verhaal van iemand over de fout van een ander en je er als belanghebbende mee bemoeit.

20

Roddel houdt ruzies brandend

In hoofdstuk 26, vers 20, staat:

Als er geen hout meer is, dooft een vuur, en als er geen lasteraar is, houdt een ruzie op.

SPREUKEN 26:20

Zoals je het vuur laat uitdoven door er geen hout meer op te leggen, zo kun je twist en ruzie zien verdwijnen zodra degene die verhalen rondbrengt uit de situatie wordt verwijderd.

Zoals kolen zijn voor vurige kolen en hout is voor een vuur, zo doet een twistzieke man de onenigheid oplaaien.

SPREUKEN 26:21

Vers 22 zegt:

De woorden van een lasteraar zijn als lekkernijen, die dalen af in de schuilhoeken van zijn binnenste.

SPREUKEN 26:22

Het is smakelijk om roddels te horen. Het is iets wat we graag horen, maar het is verkeerd. Het is liefdeloos. Om te weten of je aan het roddelen bent, moet je jezelf eigenlijk de volgende vraag stellen, uitgaande van de algemene regel:

Behandel anderen zoals je zelf door hen behandeld wilt worden.

Als jij de persoon was over wie gesproken wordt in de situatie waarin je deze informatie hoort of op het punt staat die te delen, hoe zou je dan willen dat mensen erover spraken? Als jij het onderwerp van het verhaal was, de persoon van wie het verhaal wordt verteld, en je was er niet bij, dan zou je naar alle waarschijnlijkheid liever hebben dat ze er helemaal niet over spraken, als het geen vleiend verhaal is. Laat het daarom weg. Zeg het niet. Of als het besproken moet worden, zou je op zijn minst willen dat ze er zo liefdevol en meelevend over spraken als de feiten toelaten.

Het punt is dat je, wanneer je over andere mensen praat, jezelf in hun plaats moet stellen en zeggen: 'Als ik hen was, hoe zou ik dan willen dat ze over mij spraken?' Als je die regel op de juiste manier volgt, zul je roddelen waarschijnlijk vermijden.

21

Sprekken wanneer zwijgen verkeerd is

Naast te veel, te snel en te luid spreken, kun je ook te terughoudend zijn om te spreken: niet spreken wanneer je dat wel zou moeten doen. Ook dat is een gebrek in je spreken: je inhouden wanneer je zou moeten spreken. In hoofdstuk 28, vers 13, staat:

Wie zijn overtredingen bedekt, zal niet voorspoedig zijn, maar wie ze belijdt en nalaat, zal barmhartigheid verkrijgen.

SPREUKEN 28:13

Er zijn momenten waarop je iets moet opbiechten. Er zijn momenten waarop je zwijgt terwijl je je zou moeten uitspreken en iets zou moeten toegeven wat je weet of gedaan hebt, wanneer die informatie noodzakelijk of gepast is, maar het misschien iets is wat je liever niet noemt.

In Psalm 32 spreekt David over zijn zonde met Bathseba en over de kwelling van zijn ziel voordat hij die zonde beleed. In Psalm 32:3 zegt hij:

Toen ik zweeg, teerden mijn beenderen weg, onder mijn jammerklachten, de hele dag.

PSALMEN 32:3

Ik erkende mijn zonde. Uiteindelijk sprak ik me uit en beleed ik haar.

Mijn zonde maakte ik U bekend, mijn ongerechtigheid bedekte ik niet. Ik zei: Ik zal mijn overtredingen belijden voor de HEERE. En Ú vergaf mijn ongerechtigheid, mijn zonde. Sela

PSALMEN 32:5

Er zijn momenten waarop het echt noodzakelijk is dat je iets zegt. Vaak gaat het erom dat je je eigen betrokkenheid bij iets verkeerd belijdt, of dat je zelf kennis draagt van iets wat openbaar gemaakt zou moeten worden. Maar als je je niet uitspreekt, dan doe

je het verkeerde.

22

Vleierij als manipulatie

Vleierij is ook een gebrek in je spreken. Iemand vleien doe je wanneer je probeert die persoon te manipuleren, zijn gunst te winnen of iets van hem gedaan te krijgen. In hoofdstuk 29 van Spreuken, vers 5, staat:

Een man die zijn naaste vleit, spreidt een net voor diens voetstappen.

SPREUKEN 29:5

Dat wil zeggen dat iemand die je vleit, probeert je in de val te lokken of je zover probeert te krijgen dat je iets voor hem doet.

Een oprecht, welgemeend compliment is geen vleierij, en verdiende lof voor iets wat prijzenswaardig was, is geen vleierij. Vleierij is wanneer iemand je alleen maar probeert in te palmen. Zo iemand overlaadt je met complimenten die misschien verder gaan dan wat waar is, of gewoon verder dan wat nodig is. Hij probeert je niet alleen te bemoedigen; hij manipuleert je.

In Spreuken wordt vaak naar vleierij verwezen. In hoofdstuk 2, vers 16, staat dat de verleidster degene is die:

om je te redden van de vreemde vrouw, de onbekende die met haar woorden vleit,

SPREUKEN 2:16

Een vrouw die Salomo's zoon probeert te verleiden, zou iemand zijn die vleierij als verleidingsmiddel gebruikt. Zo staat er ook in hoofdstuk 6, vers 24, opnieuw over de verleidster:

om je te bewaren voor een slechte vrouw, voor het gevele van de tong van een onbekende.

SPREUKEN 6:24

Ook hoofdstuk 7, vers 5, verwijst naar dit vleierende gedrag van de immorele vrouw:

opdat zij je bewaren voor de vreemde vrouw, voor de onbekende die jou met haar woorden vleit.

SPREUKEN 7:5

Vleierij lijkt een gemeenschappelijke factor te zijn in veel van de besprekingen over hoe verleiding plaatsvindt, omdat vleierij een manipulatiemiddel is om iemand zover te krijgen dat hij zich op een bepaalde manier gedraagt, terwijl hij dat anders misschien niet zou doen. Mensen worden graag gestreeld. Mensen horen graag goede dingen over zichzelf. Mensen zijn vaak iemand ter wille die hun voortdurend complimenten geeft, en mensen weten dat ook. Daarom gebruiken ze vleierij om te manipuleren.

In hoofdstuk 26, de verzen 24 tot en met 28, staat:

Wie haat draagt, veinst met zijn lippen, maar in zijn binnenste zint hij op bedrog. Geloof hem niet als hij met vriendelijke stem spreekt, want er zijn zeven gruwelen in zijn hart. Al hult haat zich in bedrog, zijn kwaad zal in de gemeente geopenbaard worden. Wie een kuil graaft, zal erin vallen, verrolt hij een steen, op hem zal hij terugvallen. Een valse tong haat hen die hij kwetst, en een gladde mond brengt verderf.

SPREUKEN 26:24-28

Dit hele gedeelte gaat over mensen die andere mensen door hun woorden in de val lokken, waarbij vleierij het voornaamste middel is. Vriendelijke dingen zeggen terwijl ze je in werkelijkheid haten, is vleierij. Het is onoprechte lof.

Dan staat er in hoofdstuk 28, vers 23:

Wie een mens terechtwijst, zal later meer gunst vinden dan wie met de tong vleit.

SPREUKEN 28:23

Degene die je vleit, strijkt je over de bol, en op dat moment waardeert je dat. Degene die je terechtwijst — dat doet pijn. Op dat moment word je liever niet terechtgewezen. Maar achteraf heb je meer waardering voor degene die eerlijk tegen je sprak en tegen je zei wat je moest horen, ook al deed dat pijn en liep degene daarmee zelfs het risico dat je hem niet aardig zou vinden. Hij heeft je de waarheid verteld. Daarom heb je meer respect voor hem. Voor degene die je vleide, voel je achteraf alleen maar afkeer, wanneer je beseft dat hij alleen maar aan het slijmen was. Hij probeerde gewoon een hielenlikker te zijn die iets van je gedaan wilde krijgen door je te vleien.

23

De goede vruchten van een beheerste tong

In Spreuken staan veel positieve dingen over de tong. Volgens Spreuken 12, vers 25, en Spreuken 16, vers 24 is de tong nuttig om anderen te bemoedigen. Met de tong beïnvloeden we het gedrag van mensen. Door onze raad of door de invloed die onze woorden op hun leven hebben, kunnen we hun hele leven veranderen, zoals in hoofdstuk 25, vers 15.

Met onze tong kunnen we vrede stichten waar ruzie is. In Spreuken 15:1 staat:

Een zacht antwoord keert woede af, maar een krenkend woord wekt toorn op.

SPREUKEN 15:1

Je kunt met je tong een vredestitcher zijn. Je kunt anderen voeden. We zagen al in hoofdstuk 10, vers 21:

De lippen van de rechtvaardige voeden velen, maar de dwazen sterven door gebrek aan verstand.

SPREUKEN 10:21

In hoofdstuk 25, vers 12, wordt een situatie genoemd waarin met de tong een wijze terechtwijzing gegeven kan worden die nuttig is voor degene die haar hoort.

In hoofdstuk 21, vers 23, staat:

Wie zijn mond en zijn tong bewaart, bewaart zichzelf voor benauwdheden.

SPREUKEN 21:23

Je mond bewaken is hetzelfde als je tong in toom houden. Jakobus zegt in zijn brief:

Als iemand onder u denkt dat hij godsdienstig is, en hij zijn tong niet in toom houdt, maar zijn hart misleidt, dan is zijn godsdienst zinloos.

JAKOBUS 1:26

We moeten onze tong in toom houden, en onze mond bewaken is hetzelfde. Wie zijn mond bewaakt, zorgt ervoor dat hij zijn gedachten afweegt voordat ze woorden worden. Hij beoordeelt voordat hij spreekt of de woorden wel of niet uitgesproken moeten worden. Zo iemand zal zichzelf veel moeilijkheden besparen.

Het is een gewoonte die we van nature over het algemeen niet hebben. Sommige mensen zijn van nature terughoudend. Sommige mensen zijn verlegen en zeggen niet veel. Maar de meesten van ons zullen er in de juiste omgeving alles uitgooien, wat er ook maar in ons omgaat. We zitten er vol van. We willen ons hart luchten. Maar we

moeten voorzichtig zijn met het luchten van ons hart, want dat kan ongeremd en onverstandig gebeuren. En zo kan het leiden tot een zonde van de mond. Met die gedachte beëindigen we onze studie van Spreuken.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Spreuken 25:15
- Efeze 6:17
- Psalmen 12:5
- Spreuken 10:11
- Spreuken 18:21
- 1 Koningen 17:1
- Mattheüs 8:8
- Mattheüs 8:9
- Mattheüs 8:10
- 1 Samuel 22:18
- Spreuken 10:20-21
- Mattheüs 12:34
- Deuteronomium 8:3
- Jesaja 55:1-2
- Jeremia 15:16
- Job 23:12
- Spreuken 12:18
- Kolossenzen 4:6
- Galaten 6:1
- Spreuken 26:18-19
- Jakobus 3:2
- Jakobus 3:3-6
- Jakobus 3:7-8
- Spreuken 10:19
- Spreuken 17:27
- Efeze 4:29

- Prediker 10:1
- Spreuken 17:28
- Spreuken 29:11
- Spreuken 18:13
- Spreuken 10:14
- Jakobus 1:19
- Spreuken 15:28
- Spreuken 29:20
- Spreuken 7:11
- Spreuken 9:13
- 1 Petrus 3:3-4
- 1 Thessalonicenzen 4:11
- Spreuken 27:14
- Spreuken 10:32
- Spreuken 31:26
- Spreuken 4:24
- Spreuken 10:18
- Spreuken 12:22
- 2 Thessalonicenzen 2:10-11
- Mattheüs 18:15-17
- Spreuken 11:13
- Spreuken 26:17
- Spreuken 26:20
- Spreuken 26:21
- Spreuken 26:22
- Spreuken 28:13
- Psalmen 32:3
- Psalmen 32:5
- Spreuken 29:5
- Spreuken 2:16
- Spreuken 6:24
- Spreuken 7:5
- Spreuken 26:24-28
- Spreuken 28:23

- Spreuken 15:1
- Spreuken 10:21
- Spreuken 21:23
- Jakobus 1:26

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.